

SPRÁVA Z ROKU 2017 O SITUÁCII V OBLASTI FALŠOVANIA A PIRÁTSTVA V EURÓPSKEJ ÚNII

ZHRNUTIE

Spoločná správa EUIPO a Europolu

SPRÁVA Z ROKU 2017 O SITUÁCII
V OBLASTI FALŠOVANIA
A PIRÁTSTVA
V EURÓPSKEJ ÚNII
ZHRNUTIE

Obsah

PREDSLOV	4
ZHRNUTIE.....	6

PREDSLOV

Správa z roku 2017 o situácii v oblasti falšovania a pirátstva v Európskej únii

V správe o aktuálnej situácii, ktorú pripravili EUIPO a Europol, sa opäť zdôrazňuje význam boja proti medzinárodným zločincom, ktorí patria medzi hlavných porušovateľov práv duševného vlastníctva v Európskej únii.

Vychádza z predchádzajúcej správy z roku 2015, ktorá bola tiež vypracovaná spoločne, na základe sledovania vývoja v oblasti falšovania a pirátstva, aktualizácie kľúčových záverov a ponúknutia nových pohľadov na niektoré nové trendy.

Trestná činnosť v oblasti duševného vlastníctva, ktorá postihuje Európsku úniu, je naďalej znepokojujúca. V tejto oblasti je nielen potenciálnou hrozbou pre zdravie a bezpečnosť občanov EÚ, ale aj pre životné prostredie. Ovplyvňuje aj legitímne hospodárstvo, a vedie tak k zníženiu príjmov zasiahnutých podnikov, zníženiu objemu predaja a strate pracovných miest.

V tejto správe sa potvrdzuje, že porušovanie práv duševného vlastníctva je pre organizované zločinecké skupiny dôležitým zdrojom príjmov. Tieto skupiny sa tiež často podieľajú na inej trestnej činnosti, ako je obchodovanie s drogami, podvody v oblasti spotrebnej dane, obchodovanie s ľuďmi alebo pranie špinavých peňazí. Ich činnosť čoraz viac uľahčuje korupcia a podvody týkajúce sa dokladov.

On-line trhy, ako sa zdôraznilo v *hodnotení hrozieb závažnej a organizovanej trestnej činnosti (SOCTA) za rok 2017*, sa čoraz viac stávajú kľúčovými distribučnými reťazcami pre falšované tovary, pričom zločinci sa pokúšajú kopírovať značný úspech legálnych on-line obchodných modelov.

Vynárajú sa však ďalšie hrozby a spolu s ďalšími problémami sa v tejto správe skúma stúpajúce používanie železničnej dopravy medzi Čínou a EÚ a to, ako to môžu využiť porušovatelia práv duševného vlastníctva.

V digitálnom svete sa on-line šírenie chráneného obsahu považuje za osobitnú otázku, pričom nezákonné televízne vysielanie a digitálne pirátstvo predstavujú pre orgány presadzovania práva ďalšiu výzvu.

V aktuálnej správe sa pokračuje v úsilí, ktoré vyvinuli obe agentúry EÚ s cieľom vytvoriť jasnejší obraz o rozsahu problému falšovania a pirátstva v spolupráci s poprednými partnermi.

Predovšetkým sa ňou dopĺňa vypracovanie databáz úradom EUIPO na podporu úsilia orgánov presadzovania práva a spolupráce medzi EUIPO a Europolom v rámci nedávno zriadenej koordinačnej koalície pre trestnú činnosť v oblasti duševného vlastníctva (IPC3). Toto centrum, ktoré bolo zriadené s cieľom zintenzívniť zber informácií a sledovať trendy v oblasti on-line trestnej činnosti spojenej s duševným vlastníctvom a v súvisiacich oblastiach, už prináša dôležité výsledky. Europol ho využil na pomoc pri zrušení webových stránok používaných na predaj falšovaného tovaru, na zameranie pirátskych televíznych dekodérov a na prekazenie nelegálnych operácií s použitím digitálnej meny bitcoin.

Táto správa potvrdzuje, že falšovanie a pirátstvo v EÚ sú pretrvávajúcou výzvou, pretože organizované zločinecké skupiny často „ťahajú za nitky“ a finančne profitujú.

Ukazuje sa, že potreba stálej posilnenej spolupráce a vzdelávania medzi zainteresovanými stranami a sprostredkovateľmi je mimoriadne dôležitá, aby sa zabezpečilo, že boj proti takejto kriminalite a jej dôsledkom bude čoraz súdržnejší a lepšie informovaný.

Rob WAINWRIGHT
výkonný riaditeľ Europolu

António CAMPINOS
výkonný riaditeľ EUIPO

ZHRNUTIE

Správa z roku 2017 o situácii v oblasti falšovania a pirátstva v Európskej únii

Zámerom tejto správy, vypracovanej v rámci partnerstva medzi Europolom a EUIPO, je podať politickým činiteľom, odborníkom, podnikom a širokej verejnosti aktuálne informácie o súčasnej panoráme v oblasti falšovania a pirátstva v Európskej únii (EÚ).

Skúmajú sa v nej práva duševného vlastníctva a ich hodnota, kľúčové výrobné odvetvia, významné obchodné cesty a krajiny pôvodu falšovaných výrobkov. Takisto sa v nej načrtáva a skúma hrozba pirátstva a iných on-line porušení právnych predpisov a ukazuje sa, prečo sú práva duševného vlastníctva a ich ochrana základnými kameňmi hospodárstva a spoločnosti EÚ.

V správe sa analyzuje spôsob, akým sú organizované zločinecké skupiny zapojené do trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva, a používa sa niekoľko prípadových štúdií s cieľom zdôrazniť nebezpečenstvo, ktoré predstavuje ich činnosť. V správe sa ďalej skúmajú niektoré problémy, ktoré vznikajú pri riešení trestných činov v oblasti práv duševného vlastníctva, a zahŕňa prehľad o rade iniciatív, ktoré sú zavedené s cieľom bojovať proti týmto trestným činom.

Je v nej stanovených a preskúmaných niekoľko perspektív do budúcnosti vrátane niektorých vznikajúcich hrozieb vo svete ochrany práv duševného vlastníctva.

Hodnota a stabilita, ktorú priemyselné odvetvia náročné na ochranu duševného vlastníctva poskytujú spoločnosti, sa odzrkadľujú v zistení, že takéto podniky zostali mimoriadne odolné počas a hneď po globálnej hospodárskej kríze, keď mnoho ďalších sektorov zápasilo s problémami. V období rokov 2011 – 2013 priemyselné odvetvia náročné na ochranu duševného vlastníctva prispeli k zahraničnému obchodu EÚ v miere 86 % dovozu a 93 % vývozu a v miere 42 % k HDP¹.

Trestné činy týkajúce sa práv duševného vlastníctva, ktoré majú podľa výpočtov celosvetovo hodnotu 461 miliárd USD², teraz postihujú takmer všetky druhy výrobkov a zemepisné oblasti. Vplyv takejto kriminality vedie k sérii skrytých reťazových účinkov na občanov, podniky a vlády a obmedzuje príležitosť pre legitímne podniky s intenzívnym využívaním práv duševného vlastníctva na opätovné investovanie do výskumu, vývoja a zamestnanosti, čo predstavuje vážnu hrozbu pre budúci rast.

Pre niektoré typy výrobkov niektoré členské štáty zachytia nižší podiel falzifikátov podľa hodnoty, než môže naznačovať ich pomer celkového legitímneho dovozu. Z toho vyplýva, že orgány, ktoré bojujú proti trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva na vonkajších hraniciach v niektorých regiónoch, môžu mať prospech z posudzovania rizika určitej skupiny výrobkov s cieľom efektívnejšie sa zamerať na nezákonný dovoz. Práca colných orgánov pri zadržiavaní tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva na vonkajších hraniciach je naďalej veľmi dôležitá, aj keď môžu zastaviť len pomerne nízky podiel celkového množstva falšovaného dovozu, ktorý každoročne prichádza do EÚ.

Čína je naďalej kľúčovou krajinou pôvodu falšovaného tovaru a Hongkong pôsobí ako tranzitný bod pre tovary pôvodne vyrobené v Číne, ale aj iné krajiny majú osobitné obchodné charakteristiky. Napríklad Turecko je prepojené s Bulharskom a Belgickom prostredníctvom obchodu s falšovanými etiketami, štítkami a nálepkami, čo uľahčuje vnútornú výrobu.

¹ Európsky patentový úrad a Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo, *Intellectual property rights intensive industries and economic performance in the European Union*, 2016, s. 6. K dispozícii na: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/IPContributionStudy/performance_in_the_European_Union/performance_in_the_European_Union_full.pdf.

² OECD/EUIPO (2016), *Trade in counterfeit and pirated goods mapping the economic impact*, 2016, s. 11. K dispozícii na: <http://www.oecd.org/gov/risk/trade-in-counterfeit-and-pirated-goods-9789264252653-en.htm>.

Zóny voľného obchodu sa naďalej spájajú s viacerými trestnými činmi v oblasti práv duševného vlastníctva a v určitých geografických oblastiach sa stále vyžadujú harmonizované normy presadzovania predpisov.

Zločinci sídlia v EÚ sa spoliehajú predovšetkým na výrobcov so sídlom v zahraničí, ale potom organizujú dovoz, prepravu, skladovanie a distribúciu falšovaného tovaru v rámci EÚ. V tejto správe sa však ukazuje, že niektorí z nich sú aj aktívnymi výrobcami v rámci EÚ. Takáto vnútorná výroba falzifikátov je uľahčená používaním falošných etikiet a obalov dovážaných z krajín mimo EÚ a často ju riadia organizované zločinecké skupiny. Existujú náznaky, že táto kriminalita je na vzostupe.

Falšovaný tovar sa čoraz viac distribuuje prostredníctvom on-line trhov. Výrobky predávané na internete sa zvyčajne distribuujú v malých balíkoch poštou a expresnou nákladnou dopravou, často priamo zákazníkom, a bola pozorovaná rastúca úloha technológií pri trestných činoch v oblasti práv duševného vlastníctva.

Organizované zločinecké skupiny spojené s trestnou činnosťou v oblasti práv duševného vlastníctva často vykonávajú rozmanitú nezákonnú činnosť a sú tiež zapojené do ďalších trestných činov, ako je obchodovanie s drogami, podvody v oblasti spotrebnej dane, obchodovanie s ľuďmi a pranie špinavých peňazí. Podvody v oblasti dokladov a korupcia naďalej výrazne uľahčujú trestnú činnosť v tejto oblasti.

V digitálnom svete sa za osobitnú otázku považuje on-line šírenie chráneného obsahu. Nezákonné televízne vysielanie predstavuje pre orgány presadzovania práva ďalšiu výzvu a podvody sú aj naďalej rozšírené a úzko spojené s činmi digitálneho pirátstva.

V tejto správe sa zdôrazňuje a vymedzuje, ako ľudia v popredí boja proti trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva stále pôsobia v rámci viacerých obmedzení a čelia osobitným výzvam, ako je potreba koordinovať cezhraničné vyšetrowanie a popasovať sa s novými technológiami, ktoré zločinci používajú, aby utajili svoju polohu a činnosti.

Nízke tresty spôsobujú, že trestný čin v oblasti práv duševného vlastníctva je atraktívny pre zločincov a s vyhladkou, že obžalovaný dostane mimoriadne nízky trest. Vyšetrowanie týchto prípadov sa v prvom rade nemusí pozdávať určitým orgánom niektorých členských štátov.

Terorizmus, počítačová kriminalita, pašovanie migrantov, obchodovanie s drogami a iné oblasti trestnej činnosti sa presunuli do popredia v globálnom prostredí presadzovania práva a trestné činy v oblasti práv duševného vlastníctva sa stali menšou prioritou. Tento aktuálny prehľad odhaľuje, že trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva je stále jednou z najlukratívnejších zločineckých aktivít a že je naďalej úzko spätá s ďalšími zločineckými aktivitami.

Napriek tomu sa pri trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva objavujú nové hrozby a v tejto správe sú vyjadrené osobitné obavy v súvislosti s rastúcim využívaním železničnej dopravy ako spôsobu prepravy nákladu medzi Čínou a EÚ, ako aj to, ako to môžu porušovatelia práv duševného vlastníctva využívať dosiaľ neobmedzeným spôsobom. Očakáva sa, že digitalizácia obchodných a dopravných systémov prinesie nové príležitosti pre zločincov.

Vo všetkých aspektoch presadzovania práva v oblasti ochrany práv duševného vlastníctva existuje identifikovaná a pretrvávajúca potreba posilnenej spolupráce a vzdelávania medzi všetkými zainteresovanými stranami a sprostredkovateľmi s cieľom zabezpečiť, aby sa boj proti takejto kriminalite a jej dôsledkom stal súdržnejší a lepšie informovaný.

Trestná činnosť v oblasti práv duševného vlastníctva a s ňou spojení zločinci podliehajú neustálym zmenám a mnohé z hrozieb a situácií podrobne opísaných v tejto správe sa denne vyvíjajú. Spoločným záverom však je, že vo všetkých oblastiach trestnej činnosti v oblasti práv duševného vlastníctva by nezáujem alebo prijatie na akejkoľvek úrovni nebolo správne.

SPRÁVA Z ROKU 2017 O
SITUÁCII
V OBLASTI FALŠOVANIA
A PIRÁTSTVA